ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ – ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΗ ΑΝΤΙΚΡΟΥΣΗ – ΑΙΤΗΜΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΝΑΚΡΙΒΩΝ ΙΣΧΥΡΙΣΜΩΝ

Προς: Αποδέκτες της αρχικής επιστολής (ανωνυμοποιημένα στοιχεία)

Από: Το Σωματείο «ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ», νομίμως εκπροσωπούμενο από την Πρόεδρό του, Αναστασία Θεοδωροπούλου

Θέμα: Επίσημη αντίκρουση ανακριβών αποδόσεων του περιεχομένου του υπομνήματος της 30/09/2026 για την Εφαρμοσμένη Ανάλυση Συμπεριφοράς (ΑΒΑ) – Αίτημα έγγραφων διευκρινίσεων, αποκατάστασης της πραγματικής εικόνας και κοινοποίησης διορθώσεων προς τους αποδέκτες της παρέμβασής σας

Ι. Ιστορικό και αντικείμενο

Το Σωματείο «ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ» υπέβαλε στις 30 Σεπτεμβρίου 2026 υπόμνημα με αντικείμενο τη θεσμική οριοθέτηση της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης Συμπεριφοράς (ΑΒΑ), τον καθορισμό επαγγελματικών προσόντων, την επιστημονική εποπτεία, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την προστασία των ατόμων που δέχονται παρεμβάσεις.

Το υπόμνημα προωθήθηκε μέσω κοινοβουλευτικών διαδικασιών προς τα αρμόδια Υπουργεία.

Στη συνέχεια λάβαμε γνώση εγγράφου του Συλλόγου σας, με θέμα «Επείγουσα Ενημέρωση: Παραπλανητικά στοιχεία και σοβαροί κίνδυνοι σε Αναφορά που κατατέθηκε για τη μέθοδο ΑΒΑ στον Αυτισμό», το οποίο απευθύνατε σε βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Με το έγγραφό σας ζητάτε από τους βουλευτές να μην προωθήσουν ή να αποσύρουν τη σχετική κοινοβουλευτική παρέμβαση, προβάλλοντας σοβαρές επικρίσεις για την επιστημονική τεκμηρίωση και τις πιθανές συνέπειες των αιτημάτων μας.

Αναγνωρίζουμε ανεπιφύλακτα το δικαίωμα κάθε Συλλόγου, επιστήμονα, γονέα και αυτιστικού ατόμου να διαφωνεί με την ΑΒΑ και να ασκεί δημόσια κριτική.

Δεν απαιτούμε συμφωνία με τις θέσεις μας.

Απαιτούμε, όμως, η κριτική να αφορά το πραγματικό περιεχόμενο των εγγράφων μας και να μην αποδίδονται στο Σωματείο αιτήματα τα οποία δεν διατύπωσε.

Για τον λόγο αυτό προβαίνουμε στην ακόλουθη συγκεκριμένη αντιπαραβολή.

II. Αντίκρουση των ισχυρισμών σας, σημείο προς σημείο

1. Ο ισχυρισμός ότι προωθούμε μια αυστηρή μέθοδο συμμόρφωσης

Στο έγγραφό σας παρουσιάζετε την ABA ως αυστηρή μέθοδο στην οποία καταφεύγουν απελπισμένες οικογένειες και συνδέετε την προώθησή της με μηχανιστική συμμόρφωση.

Τι πραγματικά αναφέρει το υπόμνημά μας:

Στην πρώτη σελίδα διευκρινίζεται ότι η ABA αποτελεί επιστημονικό πλαίσιο και όχι ένα ενιαίο θεραπευτικό πρωτόκολλο. Περιγράφονται η εξατομικευμένη αξιολόγηση, η ανάπτυξη δεξιοτήτων, η συστηματική συλλογή δεδομένων και η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων.

Στην τρίτη σελίδα δηλώνεται ρητά ότι η ABA δεν θεραπεύει τον αυτισμό και δεν πρέπει να αποσκοπεί στην αλλαγή της νευροαναπτυξιακής ταυτότητας του ατόμου.

Απάντησή μας:

Δεν ζητήσαμε την εισαγωγή πρακτικών εξαναγκασμού, καταστολής, τιμωρίας ή καταπίεσης της αυτιστικής ταυτότητας.

Αντιθέτως, ζητήσαμε επιστημονικό έλεγχο, εξατομίκευση, ποιοτικά πρότυπα και προστασία των δικαιωμάτων.

Κάθε πρακτική που επιδιώκει απλώς εξωτερική συμμόρφωση εις βάρος της επικοινωνίας, της αυτονομίας, της αξιοπρέπειας ή της ψυχικής ασφάλειας του παιδιού πρέπει να υπόκειται σε αυστηρό έλεγχο και να αποκλείεται όπου παραβιάζει τα δικαιώματά του.

2. Ο ισχυρισμός περί «επιστημονικοφανούς μανδύα» και προβληματικής βιβλιογραφίας

Επισημαίνετε ότι από τις 12 πηγές του υπομνήματός μας, εννέα αφορούν εγχειρίδια και πρότυπα πιστοποίησης.

Διευκρινίζουμε ότι σε αυτό το σημείο υπάρχει πραγματική βάση στην κριτική σας.

Πράγματι, μέρος της βιβλιογραφίας μας αφορά πρότυπα επαγγελματικών προσόντων και όχι κλινικές δοκιμές.

Αυτό συνδέεται με το αντικείμενο του υπομνήματος, το οποίο δεν περιοριζόταν στην αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων, αλλά αφορούσε και την επαγγελματική οριοθέτηση, την εκπαίδευση και την εποπτεία.

Αναγνωρίζουμε ότι οι επιστημονικές αποδείξεις αποτελεσματικότητας πρέπει να διακρίνονται σαφώς από τα ιδιωτικά πρότυπα πιστοποίησης και ότι η σχετική βιβλιογραφία επιδέχεται περαιτέρω εμπλουτισμό.

Δεν αποδεχόμαστε, όμως, ότι η ύπαρξη εγχειριδίων πιστοποίησης σε ένα υπόμνημα επαγγελματικής οριοθέτησης συνιστά από μόνη της απόδειξη παραπλάνησης.

Ζητούμε η επιστημονική κριτική να αξιολογεί χωριστά την κλινική τεκμηρίωση και χωριστά τα επαγγελματικά πρότυπα.

3. Η αναφορά στην εργασία Baer, Wolf και Risley του 1968

Χαρακτηρίζετε την εργασία αυτή ως παρωχημένο φιλοσοφικό κείμενο.

Η συγκεκριμένη δημοσίευση αποτελεί ιστορικό και εννοιολογικό άρθρο που περιγράφει βασικές διαστάσεις της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης Συμπεριφοράς.

Δεν ισχυριστήκαμε ότι αποτελεί σύγχρονη κλινική δοκιμή αποτελεσματικότητας στον αυτισμό.

Η ιστορική χρήση της ως θεμελιώδους επιστημονικής αναφοράς δεν αντικαθιστά ούτε καταργεί την ανάγκη σύγχρονων ερευνών.

Συμφωνούμε, επομένως, ότι τα σημερινά θεραπευτικά συμπεράσματα πρέπει να στηρίζονται στη σύγχρονη βιβλιογραφία.

Διαφωνούμε με την παρουσίαση μιας ιστορικής εννοιολογικής αναφοράς ως δήθεν απόδειξης ότι το Σωματείο αγνοεί τη σύγχρονη επιστημονική έρευνα.

4. Η εσφαλμένη βιβλιογραφική απόδοση στην εργασία Eldevik et al. (2009)

Στο έγγραφό σας αναφέρεστε στην εργασία Eldevik et al. του 2009 και σε σύγκρουση συμφερόντων των συγγραφέων της.

Ωστόσο, το συγκεκριμένο έργο δεν περιλαμβάνεται στον βιβλιογραφικό κατάλογο του υπομνήματός μας της 30ής Σεπτεμβρίου 2026.

Το υπόμνημά μας παραπέμπει στην εργασία:

Eldevik et al. (2026), *Clinically Significant Outcomes of Early Intensive Behavioral Intervention for Children With Autism Spectrum Disorders: An Individual Participant Data Meta-Analysis*.

Η εργασία του 2026 εξέτασε δεδομένα από μελέτες πρώιμης εντατικής συμπεριφορικής παρέμβασης και ανέφερε θετικές επιδράσεις σε ορισμένες εκβάσεις, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα σοβαρό κίνδυνο μεροληψίας λόγω του μη τυχαιοποιημένου σχεδιασμού των μελετών.

Η κριτική μιας διαφορετικής δημοσίευσης, σαν να αποτελεί την πηγή του υπομνήματός μας, συνιστά συγκεκριμένη βιβλιογραφική ανακρίβεια που ζητούμε να διορθώσετε.

Δεν προβάλλουμε την εργασία του 2026 ως αδιαμφισβήτητη απόδειξη ούτε αποκρύπτουμε τους περιορισμούς της.

5. Η παρουσίαση των συμπερασμάτων Rodgers et al. (2021)

Στο έγγραφό σας δίνετε έμφαση στην αβεβαιότητα των αποδεικτικών στοιχείων και στον κίνδυνο μεροληψίας της μελέτης.

Η επισήμανση αυτή είναι βάσιμη.

Ωστόσο, η ίδια μετα-ανάλυση ανέφερε επίσης, σε σύγκριση με τις εξεταζόμενες ομάδες ελέγχου, ορισμένες μεγαλύτερες βελτιώσεις στις προσαρμοστικές και γνωστικές δεξιότητες παιδιών που έλαβαν πρώιμες εντατικές παρεμβάσεις.

Οι συγγραφείς τονίζουν ότι τα ευρήματα πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή, λόγω των μεθοδολογικών αδυναμιών και της έλλειψης αξιόπιστων μακροχρόνιων δεδομένων.

Η επιστημονικά ακριβής παρουσίαση απαιτεί να αναφέρονται τόσο τα θετικά ευρήματα όσο και οι αβεβαιότητες.

Το Σωματείο δεν ισχυρίζεται ότι η ABA έχει αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα για κάθε αυτιστικό άτομο, κάθε ηλικία, κάθε ανάγκη ή κάθε έκβαση.

6. Η διεθνής εμβέλεια των πιστοποιήσεων BACB

Σωστά επισημαίνετε ότι από το 2023 το BACB έχει περιορίσει σημαντικά τη δυνατότητα υποβολής νέων αιτήσεων πιστοποίησης εκτός ορισμένων χωρών.

Αυτό αποτελεί σημαντικό πραγματικό δεδομένο για οποιαδήποτε συζήτηση περί ελληνικού επαγγελματικού πλαισίου.

Ουδέποτε, όμως, ζητήσαμε να υποκατασταθεί η ελληνική Πολιτεία από το BACB ή να απονεμηθούν αυτομάτως ελληνικά επαγγελματικά δικαιώματα βάσει συγκεκριμένης ιδιωτικής αμερικανικής πιστοποίησης.

Το αίτημά μας ήταν να καθοριστούν από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα, εκπαίδευση, εποπτεία και αρμοδιότητες.

Είμαστε υπέρ της ουσιαστικής αξιολόγησης των διεθνών προτύπων, χωρίς αυτόματη αποδοχή τους και με σαφή κρατικό έλεγχο.

7. Ο ισχυρισμός περί «ανειδίκευτων αποφοίτων Λυκείου των 40 ωρών»

Πρόκειται για το σημαντικότερο σημείο ανακριβούς απόδοσης περιεχομένου.

Στο έγγραφό σας αναφέρετε ότι το υπόμνημά μας ζητά ουσιαστικά να παραδοθούν ευάλωτα παιδιά σε ανειδίκευτους αποφοίτους Λυκείου με 40 ώρες εκπαίδευσης.

ΠΟΥΘΕΝΑ ΣΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΜΑΣ ΔΕΝ ΖΗΤΟΥΜΕ ΚΑΤΙ ΤΕΤΟΙΟ.

Δεν ορίζουμε ότι αρκεί απολυτήριο Λυκείου.

Δεν ζητούμε να ασκεί κανείς ανεξάρτητη θεραπευτική δραστηριότητα μόνο με σεμινάριο 40 ωρών.

Δεν ζητούμε να αντικατασταθούν οι εκπαιδευτικοί, οι ψυχολόγοι ή άλλοι εξειδικευμένοι επαγγελματίες από ανειδίκευτο προσωπικό.

Δεν ζητούμε την ανεξέλεγκτη ανάθεση σοβαρών περιστατικών σε βοηθητικό προσωπικό.

Αντιθέτως, στην τέταρτη και πέμπτη σελίδα του υπομνήματος ζητούμε:

Καθορισμό απαιτούμενων ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προσόντων, εκπαίδευσης, εποπτείας, αρμοδιοτήτων και πλαισίου προστασίας των ατόμων που λαμβάνουν υπηρεσίες.

Η ύπαρξη συγκεκριμένης διεθνούς βοηθητικής πιστοποίησης δεν ισοδυναμεί με αίτημα της ΚΡΑΥΓΗΣ ΑμεΑ να υιοθετηθεί ως αυτοτελής ελληνική άδεια επαγγέλματος.

Σας καλούμε να διορθώσετε ρητώς τον συγκεκριμένο ισχυρισμό.

8. Η κατηγορία ότι προωθούμε πρακτικές που προκαλούν τραύμα

Οι ανησυχίες για πρακτικές εξαναγκασμού, μη σεβασμού της συναίνεσης και ψυχικού τραύματος είναι ιδιαίτερα σοβαρές.

Δεν τις απορρίπτουμε.

Η σύγχρονη επιστημονική συζήτηση έχει αναδείξει την ανάγκη για πρακτικές που σέβονται την αξιοπρέπεια, τις προτιμήσεις και την επικοινωνία του ατόμου, καθώς και την αναγνώριση της άρνησης ή της δυσφορίας του, ακόμη και όταν δεν χρησιμοποιεί προφορικό λόγο.

Η εργασία Rajaraman et al. (2022), την οποία επικαλείστε, εξετάζει ειδικά τρόπους ενσωμάτωσης της φροντίδας με επίγνωση του τραύματος στην εφαρμογή της ανάλυσης συμπεριφοράς.

Επομένως, αποτελεί χρήσιμη επιστημονική βάση για αυστηρότερες προδιαγραφές ασφαλούς πρακτικής.

Δεν αποτελεί, όμως, από μόνη της τεκμήριο ότι κάθε παρέμβαση που αξιοποιεί αρχές ανάλυσης συμπεριφοράς είναι αναγκαστικά κακοποιητική.

Η θέση μας είναι σαφής: καμία παρέμβαση δεν πρέπει να εφαρμόζεται χωρίς σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, χωρίς εξατομίκευση, χωρίς εποπτεία και χωρίς αξιολόγηση των πιθανών βλαβών.

9. Η εκπαίδευση του προσωπικού των δημόσιων ειδικών σχολείων

Στο υπόμνημά μας ζητήσαμε θεσμοθετημένο πλαίσιο εκπαίδευσης και συνεχιζόμενης επιμόρφωσης του προσωπικού των ειδικών σχολείων σε βασικές αρχές και πρακτικές της ABA.

Το αίτημα αυτό πράγματι περιλαμβάνεται στο κείμενό μας και είναι απολύτως θεμιτό να αποτελέσει αντικείμενο επιστημονικής ή παιδαγωγικής διαφωνίας.

Διευκρινίζουμε ότι δεν ζητούμε αποκλεισμό άλλων επιστημονικά τεκμηριωμένων προσεγγίσεων ούτε υποκατάσταση της παιδαγωγικής αυτονομίας και της διεπιστημονικής συνεργασίας.

Ζητούμε κατάρτιση στην κατανόηση της λειτουργίας της συμπεριφοράς, στη συστηματική παρατήρηση, στην πρόληψη, στην επικοινωνία και στην αξιολόγηση παρεμβάσεων.

Η εκπαίδευση αυτή πρέπει να εντάσσεται σε ευρύτερο πλαίσιο υποστήριξης που σέβεται τη νευροδιαφορετικότητα, αποτρέπει εξαναγκαστικές πρακτικές και ανταποκρίνεται στην ασφάλεια και στις πραγματικές ανάγκες κάθε παιδιού.

Οι κλινικές οδηγίες NICE CG170, στις συστάσεις 1.1.8 και 1.4.7–1.4.9, υπογραμμίζουν τη σημασία της κατάρτισης των επαγγελματιών, της αξιολόγησης κινδύνων και της λειτουργικής αξιολόγησης της συμπεριφοράς.

Οι οδηγίες αυτές δεν αποτελούν ελληνικό νόμο, αποτελούν όμως ουσιαστική επιστημονική πηγή αναφοράς.

10. Ο ισχυρισμός ότι ζητούμε υποχρεωτικές παρεμβάσεις 40 ωρών εβδομαδιαίως

Στο έγγραφό σας συνδέετε το υπόμνημά μας με εξαντλητικά προγράμματα 40 ωρών εβδομαδιαίως.

Το υπόμνημά μας δεν απαιτεί 40 ώρες παρέμβασης εβδομαδιαίως για κανένα παιδί.

Δεν ορίζει υποχρεωτικό αριθμό ωρών ούτε ενιαίο θεραπευτικό πρόγραμμα για όλους.

Αντιθέτως, περιγράφει την εξατομίκευση ως κεντρικό στοιχείο και την ανάγκη να καθορίζονται οι στόχοι σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες του ατόμου.

Η διάρκεια και η ένταση οποιασδήποτε παρέμβασης πρέπει να αξιολογούνται εξατομικευμένα, με συνεκτίμηση της ωφέλειας, της επιβάρυνσης, της ποιότητας

ζωής και των επιθυμιών του παιδιού ή του εκπροσώπου του, ανάλογα με τις περιστάσεις.

Συνεπώς, ζητούμε να μην αποδίδεται στο Σωματείο αίτημα καθολικής εφαρμογής προγραμμάτων 40 ωρών, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο υποβληθέν κείμενο.

11. Οι ΚΑΔ και ο ισχυρισμός περί εμπορευματοποίησης

Το υπόμνημά μας ζητά πράγματι τη δημιουργία διακριτών Κωδικών Αριθμών Δραστηριότητας και την επανεξέταση του πλαισίου αποζημίωσης.

Δεν αποκρύπτουμε τα συγκεκριμένα αιτήματα.

Ωστόσο, η δημιουργία ΚΑΔ αφορά την ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων και δεν συνεπάγεται από μόνη της άδεια άσκησης επαγγέλματος, επιστημονική πιστοποίηση, δικαίωμα αποζημίωσης από τον ΕΟΠΥΥ ή απεριόριστη χρηματοδότηση.

Η αποζημίωση υπηρεσιών απαιτεί χωριστό θεσμικό και οικονομικό πλαίσιο.

Δεν ζητήσαμε ανεξέλεγκτη χρηματοδότηση ιδιωτικών κέντρων.

Ζητήσαμε να εξεταστεί η δυνατότητα πρόσβασης των οικογενειών σε υπηρεσίες με συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια, ώστε η πρόσβαση να μην εξαρτάται αποκλειστικά από την οικονομική δυνατότητά τους.

Αναγνωρίζουμε ότι υπάρχει κίνδυνος εμπορευματοποίησης όταν οι υπηρεσίες λειτουργούν χωρίς επαρκή δημόσιο έλεγχο.

Ακριβώς γι' αυτό θεωρούμε αναγκαίους τους σαφείς κανόνες, την εποπτεία, την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων και τη διαφάνεια.

Η αντίθεσή σας στην ιδιωτικοποίηση αποτελεί θεμιτή πολιτική θέση. Δεν αποδεικνύει, όμως, ότι το Σωματείο μας επιδιώκει την ανεξέλεγκτη διάθεση δημόσιων πόρων.

12. Σύγκρουση συμφερόντων και ποιότητα της έρευνας

Η επιστημονική βιβλιογραφία έχει αναδείξει προβλήματα συγκρούσεων συμφερόντων και ανεπαρκούς γνωστοποίησής τους σε έρευνες πρώιμων παρεμβάσεων στον αυτισμό.

Αναγνωρίζουμε τη σημασία αυτών των ευρημάτων.

Δεν ισχυριζόμαστε ότι όλες οι δημοσιευμένες μελέτες έχουν την ίδια ποιότητα, ούτε ότι η αναφορά σε μετα-ανάλυση αρκεί από μόνη της για να αποδειχθεί η καταλληλότητα συγκεκριμένης παρέμβασης.

Η συστηματική ανασκόπηση Cochrane του 2018, η μελέτη Rodgers et al. (2021) και οι μετα-αναλύσεις Project AIM ανέδειξαν σημαντικές μεθοδολογικές αδυναμίες.

Παράλληλα, καταγράφονται ορισμένα θετικά αποτελέσματα για συγκεκριμένες εκβάσεις, τα οποία επίσης πρέπει να παρουσιάζονται με ακρίβεια και επιφυλάξεις.

Η θέση του Σωματείου είναι υπέρ της ανεξάρτητης, διαφανούς επιστημονικής αξιολόγησης, όχι υπέρ της άκριτης αποδοχής οποιασδήποτε θεραπείας ή εμπορικής πρακτικής.

13. Η απαίτησή σας για απόσυρση της κοινοβουλευτικής παρέμβασης

Στο έγγραφό σας καλείτε βουλευτές να μην προωθήσουν ή να αποσύρουν την κοινοβουλευτική παρέμβαση που σχετίζεται με το υπόμνημά μας.

Αναγνωρίζουμε ότι έχετε δικαίωμα να ζητάτε από βουλευτές να επανεξετάσουν μια πρωτοβουλία και ότι οι ίδιοι αποφασίζουν αυτοτελώς για τον κοινοβουλευτικό χειρισμό τους.

Ωστόσο, θεωρούμε ότι μια τόσο σοβαρή δημόσια παρέμβαση πρέπει να βασίζεται σε ακριβή αποτύπωση του περιεχομένου που επικρίνει.

Η διαφορά επιστημονικών απόψεων δεν πρέπει να αποκλείει την ουσιαστική ακρόαση των οικογενειών ατόμων με σοβαρό και μη λεκτικό αυτισμό.

Δεν ζητούμε από τη Βουλή να υιοθετήσει ανεξέλεγκτα τις θέσεις μας. Ζητούμε να τις εξετάσει θεσμικά, με επιστημονική τεκμηρίωση, συμμετοχή αυτιστικών ατόμων και οικογενειών και ουσιαστικό δημόσιο διάλογο.

Η ακριβής ενημέρωση των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων αποτελεί κοινή ευθύνη όλων των φορέων που συμμετέχουν στη δημόσια συζήτηση.

III. Συμπεράσματα της αντιπαραβολής

Από την αντιπαραβολή των δύο εγγράφων προκύπτουν τρεις διακριτές κατηγορίες ζητημάτων:

Πρώτον: Ελέγξιμες ανακριβείς αποδόσεις του περιεχομένου του υπομνήματός μας.

Ειδικότερα:

α) Η παρουσίαση του υπομνήματος ως αιτήματος ανάθεσης ευάλωτων παιδιών σε ανειδίκευτους αποφοίτους Λυκείου των 40 ωρών.

β) Η απόδοση στο υπόμνημά μας υποχρεωτικού προγράμματος παρέμβασης 40 ωρών εβδομαδιαίως.

γ) Η βιβλιογραφική κριτική στην εργασία Eldevik et al. (2009), ενώ το πραγματικό υπόμνημά μας παραπέμπει στην εργασία Eldevik et al. (2026).

Δεύτερον: Ζητήματα που αποτελούν θεμιτό αντικείμενο επιστημονικής διαφωνίας.

Σε αυτά περιλαμβάνονται η ποιότητα της βιβλιογραφίας, οι περιορισμοί των διεθνών πιστοποιήσεων, οι κίνδυνοι ψυχικού τραύματος και οι προδιαγραφές κατάλληλων παρεμβάσεων.

Τρίτον: Αξιολογικές κρίσεις και προβλέψεις πολιτικών συνεπειών.

Σε αυτές περιλαμβάνονται οι προβληματισμοί για την εμπορευματοποίηση της ειδικής αγωγής και την ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών.

Το Σωματείο μας δεν ζητά να καταργηθεί το δικαίωμά σας στην κριτική. Ζητά συγκεκριμένες διορθώσεις εκεί όπου το πραγματικό περιεχόμενο των εγγράφων μας παρουσιάστηκε ανακριβώς.

IV. Επίσημη πρόσκληση

Με την παρούσα **ΣΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕ**:

1. Να επανεξετάσετε το έγγραφό σας με βάση το πλήρες υπόμνημα της ΚΡΑΥΓΗΣ ΑμεΑ της 30/09/2026.

2. Να διορθώσετε εγγράφως την απόδοση ότι το υπόμνημά μας ζητά ανεξάρτητη ανάθεση ευάλωτων παιδιών σε ανειδίκευτους αποφοίτους Λυκείου με εκπαίδευση 40 ωρών.

3. Να διευκρινίσετε ότι το υπόμνημά μας δεν προβλέπει υποχρεωτική παροχή 40 ωρών παρέμβασης εβδομαδιαίως.

4. Να διορθώσετε τη βιβλιογραφική αναφορά στην εργασία Eldevik et al. (2009), διευκρινίζοντας ότι δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των 12 πηγών του συγκεκριμένου υπομνήματός μας.

5. Να διαβιβάσετε τις σχετικές διορθώσεις στους ίδιους κοινοβουλευτικούς αποδέκτες στους οποίους απευθύνατε το αρχικό σας έγγραφο, χωρίς να σας ζητούμε να αποσύρετε τις επιστημονικές ή πολιτικές αντιρρήσεις σας.

6. Να μας γνωστοποιήσετε εγγράφως τις ενέργειές σας και τους αποδέκτες στους οποίους θα κοινοποιηθούν οι διευκρινίσεις, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της παρούσας.

Εφόσον διαφωνείτε με τα παραπάνω, παρακαλούμε να προσδιορίσετε το ακριβές σημείο του υπομνήματός μας το οποίο θεωρείτε ότι υποστηρίζει καθεμία από τις επίμαχες αποδόσεις.

V. Επιφύλαξη δικαιωμάτων

Η ΚΡΑΥΓΗ ΑμεΑ επιθυμεί να διατηρηθεί το δικαίωμα ουσιαστικής επιστημονικής συζήτησης μεταξύ διαφορετικών φορέων εκπροσώπησης οικογενειών και ατόμων με αναπηρία.

Δεν επιδιώκουμε προσωπική αντιπαράθεση με γονείς ή μέλη του Συλλόγου σας.

Παράλληλα, **επιφυλασσόμαστε παντός νομίμου δικαιώματός μας** σε περίπτωση που, μετά τη γνωστοποίηση των συγκεκριμένων διορθώσεων, εξακολουθήσουν να αποδίδονται στο Σωματείο μας ανακριβείς πραγματικοί ισχυρισμοί, εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες νόμιμες προϋποθέσεις.

Η παρούσα απευθύνεται στον Σύλλογο ως φορέα και όχι προσωπικά στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του.

VI. Επιστημονική βιβλιογραφία και πηγές τεκμηρίωσης

1. Baer, D. M., Wolf, M. M., & Risley, T. R. (1968). *Some Current Dimensions of Applied Behavior Analysis.* Journal of Applied Behavior Analysis, 1(1), 91–97.
https://doi.org/10.1901/jaba.1968.1-91

2. Rodgers, M., et al. (2021). *Intensive behavioural interventions based on applied behaviour analysis for young children with autism: An international collaborative individual participant data meta-analysis.* Autism, 25(4), 1137–1153.
https://doi.org/10.1177/1362361320985680

3. Eldevik, S., et al. (2026). *Clinically Significant Outcomes of Early Intensive Behavioral Intervention for Children With Autism Spectrum Disorders: An Individual Participant Data Meta-Analysis.* Autism Research, 19(1), e70169.
https://doi.org/10.1002/aur.70169

4. Reichow, B., et al. (2018). *Early intensive behavioral intervention (EIBI) for young children with autism spectrum disorders (ASD).* Cochrane Database of Systematic Reviews.
https://doi.org/10.1002/14651858.CD009260.pub3

5. Sandbank, M., et al. (2023). *Autism intervention meta-analysis of early childhood studies (Project AIM): Updated systematic review and secondary analysis.* BMJ, 383, e076733.
https://doi.org/10.1136/bmj-2023-076733

6. Rajaraman, A., et al. (2022). *Toward trauma-informed applications of behavior analysis.* Journal of Applied Behavior Analysis, 55(1), 40–61.
https://doi.org/10.1002/jaba.881

7. Bottema-Beutel, K., et al. (2021). *Research Review: Conflicts of Interest (COIs) in autism early intervention research*. Journal of Child Psychology and Psychiatry.
https://doi.org/10.1111/jcpp.13249

8. Bottema-Beutel, K., & Crowley, S. (2021). *Pervasive Undisclosed Conflicts of Interest in Applied Behavior Analysis Autism Literature*. Frontiers in Psychology, 12, 676303.
https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.676303

9. Behavior Analyst Certification Board (BACB). *International Development & Support – International Certification Changes*.
https://www.bacb.com/international-development/

10. Behavior Analyst Certification Board (BACB). *RBT Handbook και Supervision and Training*.
https://www.bacb.com/supervision-and-training/

11. National Institute for Health and Care Excellence (NICE). *Autism spectrum disorder in under 19s: support and management – CG170*.
https://www.nice.org.uk/guidance/cg170

Οι παραπάνω πηγές τεκμηριώνουν τόσο τις δυνατότητες όσο και τους περιορισμούς των σχετικών παρεμβάσεων. Δεν παρουσιάζονται ως αποδείξεις καθολικής αποτελεσματικότητας ή απουσίας κινδύνων.
